

Моїм землякам,
успошим, живим і ще ненародженим,
присвячую

ТИПОЛОГІЯ ПРИЗВИЩ ЖИТЕЛІВ С. ЛИБОХОРА СТРИЙСЬКОГО РАЙОНУ НА ЛЬВІВЩИНІ¹

Юрій Прадід

Прадід Ю. *Типологія прізвищ жителів с. Либихора Стрийського району на Львівщині.*

У статті проаналізовано доробок українських мовознавців у галузі вивчення прізвищ, їх лексикографічного опрацювання. Зазначено, що потреба в комплексному дослідженні прізвищ жителів конкретних населених пунктів становить неабиякий інтерес не лише для мовознавців, але й для істориків, етнографів, краєзнавців. Встановлено, що майже половина прізвищ жителів с. Либихора походить від власних імен, особливо імен непоширених серед жителів села, понад десяток — від назв дій. Кілька прізвищ утворені від назв тваринного і рослинного світу. Поодинокі випадки походження прізвищ либохирців від назв понять, професій, фізичних і моральних вад людини, предметів тощо. Доведено, що більшість прізвищ жителів села утворено суфіксальним способом.

Ключові слова: прізвище, типологія, походження прізвищ, творення прізвищ, суфіксальний спосіб.

Pradid Yu. *Typology of surnames of residents of Lybokhora (village in Stryiskiy district, Lviv region).*

The article presents the analysis of the Ukrainian linguists in the study of surnames, their lexicographic processing. It is noted that the need for a comprehensive study of the names of residents of specific settlements is of particular interest not only for linguists, but also for historians, ethnographers, and local historians. It has been established that almost half of the names of the inhabitants of Lybokhora village is formed from proper names, especially names that are not common among the villagers, such as: Benda, Kyrei, Klym, Kornii, Magush, Metsei, Onufrii, Sava and the like. More than ten surnames are originated from the names of actions: Palii (from the word *palyty* 'to smoke'), Melen (from the word *moloti* 'to thresh'), Stupynets (from the word *stupati* 'tread'). Several surnames are formed from the names of the animal and plant world: Kobylinet (from the word *kobyla* 'mare'), Kaplun (*kaplun* 'gelded rooster, which is fed for meat'), Kógut (*kogút* 'rooster', however in the surname the first syllable is stressed, when in

¹ Не слід плутати з с. Либихора Самбірського району на Львівщині.

the word — the second syllable), Txir (txir ‘ferret’), Kalynovych (kalyna ‘viburnum’), Yablinsky (from the dialect word yablinka ‘apple’), Yablonsky (from the Polish word jablonka ‘apple’, the Ukrainian word yablunia ‘apple’). There are isolated cases when the origin of the villagers’ surnames lies in the names of concepts: Bedzera (from the Hungarian word bezzeg ‘undoubtedly’); professions: Kovaliv (from the word koval ‘blacksmith’); physical and moral vices of the person: Gluhenky (from the word глухий ‘deaf’), Bahur (from the word bahur ‘debauchee’); items: Nagaiko (from the word nagai ‘short belt whip’), etc. It is verified that most of the surnames of the villagers are formed with the help of suffixal method.

Key words: surname, typology, the origin of the surnames, surname formation, suffixal method.

Постановка проблеми та її зв’язок з важливими науковими завданнями. Прізвища яскраво відображають своєрідність українського народу. Вони пройшли довгий шлях свого становлення, виникаючи в мові народу на різних етапах розвитку і маючи безпосередній зв’язок із його культурою, побутом, історією. Первісно кожне прізвище було чимось зумовлене та щось означало: завжди існувала якась підстава для того, щоб людині дати назву, яка б відрізняла її від інших. Найбільш уживаними і найпоширенішими засобами додаткової ідентифікації особи були від найдавніших часів найменування за ім’ям, потім — за місцем проживання чи походження, за професією або заняттям і, звичайно, різні індивідуальні «вуличні» прізвиська. Комплексне дослідження українських прізвищ узагалі й окремих регіонів, населених пунктів зокрема — одне з важливих завдань серед тих, які сьогодні слід розв’язувати лінгвістичній науці.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Українські мовознавці зробили вагомий внесок у вивчення прізвищ. Серед найважливіших праць треба назвати монографії Ю.Редька «Сучасні українські прізвища» [21], М.Худаша «З історії української антропонімії» [26], Л.Кравченко «Прізвища Лубенщини» [13], В.Горпинича й А.Корнієнко «Антропонімія Дніпровського Припоріжжя і суміжних регіонів України» [6], В.Горпинича «Вся Гуляйпільщина в іменах та прізвищах» [3], А.Поповського «Дещиця про українські прізвища» [16] та деякі ін. Українські прізвища ґрунтовно досліджували також Г.Бучко, І.Варченко, І.Железняк, Л.Масенко, В.Німчук, І.Сухомлин та інші вчені.

Важлива робота проведена українськими вченими щодо лексикографічного опрацювання антропонімічного матеріалу взагалі та окремих регіонів зокрема. Найперше слід назвати праці Ю.Редька «Довідник українських прізвищ» [20], В.Демченка та І.Лопушинського «Українські прізвища : Словник-довідник» [10],

В. Горпинича «Прізвища степової України» [4], В. Горпинича і Ю. Бабій «Прізвища Середньої Наддніпрянщини» [5], В. Горпинича і Т. Тимченко «Прізвища Правобережного Степу» [8], Ю. Новикової «Практичний словозмінно-орфографічний словник прізвищ Центральної та Східної Донеччини» [15], В. Горпинича «Основні принципи дослідження сучасних прізвищ України» [9], В. Горпинича й А. Корнієнко «Антропонімія Дніпровського Припоріжжя і суміжних регіонів» [6], А. Зосимова «Словник українських прізвищ» у 2-х томах [11], І. Корнієнко «Матеріали до словника антропонімів Північного Причорномор'я» [12] та деякі ін.

Актуальність запропонованої статті вбачаємо в необхідності комплексного дослідження прізвищ конкретного населеного пункту, що становить інтерес не лише для мовознавців, але й для істориків, етнографів, краєзнавців та, власне, усіх тих, хто цікавиться історією рідного краю. Слід сказати, що окрім ґрунтовної статті невідомого автора «Антропонімікон села Бурімки Ічнянського району Чернігівської області», розміщений на одному з сайтів інтернету [1], інших подібних розвідок немає.

Об'єктом дослідження є прізвища мешканців с. Либохора Стрийського району на Львівщині, які проживають там сьогодні, а також ті, які з різних причин уже стали історичними, але живуть у пам'яті односельчан.

Предметом аналізу є типологія прізвищ мешканців с. Либохора Стрийського району на Львівщині, які проживають там сьогодні, а також тих, які з різних причин уже стали історичними, але живуть у пам'яті односельчан.

Мета роботи — провести комплексний аналіз прізвищ мешканців с. Либохора Стрийського району на Львівщині, які проживають там сьогодні, а також тих, які з різних причин уже стали історичними, але живуть у пам'яті односельчан, з'ясувати їх походження, особливості творення.

Досягнення цієї мети передбачає розв'язання таких **завдань**:

- 1) узагальнити доробок українських мовознавців із проблем вивчення українських прізвищ; 2) зібрати і систематизувати прізвища, поширені серед мешканців с. Либохора Стрийського району на Львівщині; 3) пояснити походження прізвищ либохорців на основі наукових джерел та обґрунтувань місцевих жителів; 4) визначити способи їх творення.

Наукова новизна праці полягає в тому, що вперше здійснено комплексний підхід до вивчення прізвищ мешканців с. Либохора Стрийського району на Львівщині.

Коротко про географічне положення та історичне минуле с. Либохора, що розташоване на річці Цигла² (притока Опору) на відстані 60 км від районного центру м. Стрий. На південь від с. Либохора розташоване с. Нижня Рожанка, на захід і північ — с. Тухля. На сході село межує з Івано-Франківською областю. Кількість населення Либохори трохи перевищує 900 осіб. Село оточують гори Магура (1362,7 м) — друга за висотою вершина Львівщини, Буковець (1171 м), Кіндрат (1158 м), Дашковець (1128 м) та ін.

Перші історичні згадки про поселення сягають 1300 р., через що Либохора вважається одним із найдавніших населених пунктів району. Походження назви села пов'язують із легендою про мисливців, які полювали в тутешніх лісах на куніць, зокрема про їхнього ватажка, якого заманила в глибину борів куніця і безслідно щезла. Коли чоловік розгледівся та зрозумів, що не знає дороги назад, почав блукати лісом, приговорюючи: «Лихі бори, лихі бори...». Згодом мисливці знайшли його ледь живого, а місцину цю ще довго самі оминали й інших застерігали. Із часом тут оселилися люди, частину лісів вирубали, а поселення назвали Лихоборою, що згодом стало селом Либохорою³.

Слід сказати обов'язково про відмінювання і творення похідних слів від назви *Либохора*, оскільки часто-густо зустрічаються помилки не лише в розмовному, але й у писемному мовленні. Так, наприклад, у статті «У Сколівському районі місцева громада перекриває дорогу для лісовозів», розміщеній на одному з сайтів інтернету, читаємо: «За словами місцевого мешканця Юрія Цабана, дорогу *у Либохорах* нищить спецтехніка, яка проїжджає селом»⁴. Замість місцевого відмінка однини *в Либохорі* автор публікації з незрозумілих причин обирає варіант місцевого відмінка множини: *у Либохорах*. Дуже часто мешканців села називають *либохорівцями* замість правильної форми *либохорівцями*. Що стосується утвореного прикметника від назви *Либохора*, то тут правильно говорити і писати *либохорівський* (ансамбль), *либохорівська* (школа), *либохорівське* (чудо), *либохорівські* (школярі), бо форми *либохірський*, *либохірська*, *либохірське*, *либохірські* не

² Саме так в офіційних джерелах значиться річка, що протікає через село, хоч усі місцеві жителі називають її тільки Сиглою.

³ Див. джер.: [https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9B%D0%B8%D0%B1%D0%BE%D1%85%D0%BE%D1%80%D0%B0_\(%D0%A1%D1%82%D1%80%D0%B8%D0%B9%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9_%D1%80%D0%B0%D0%B9%D0%BE%D0%BD](https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9B%D0%B8%D0%B1%D0%BE%D1%85%D0%BE%D1%80%D0%B0_(%D0%A1%D1%82%D1%80%D0%B8%D0%B9%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9_%D1%80%D0%B0%D0%B9%D0%BE%D0%BD)

⁴ <https://suspilne.media/35458-u-skolivskomu-rajoni-misceva-gromada-perekrivae-dorogu-dla-lisovoziv/>

відповідають правилам українського словотвору й орфографічним нормам української мови.

Тепер про прізвища взагалі детальніше. Достатньо ґрунтовне, на нашу думку, визначення терміна *прізвище* подає М. Худаш: «Прізвище — це набуте одразу після народження в спадок від батька або (у передбачених законом випадках) матері офіційно закріплене за конкретним родом незмінне спадкове найменування особи, яке під час реєстрації шлюбу переходить від чоловіка до дружини або навпаки і в офіційній практиці називання в обов'язковому порядку додається до власного імені й назви по батькові» [26, с. 87].

Найперше треба сказати, що присвоєння прізвищ в Галичині, у т. ч. і мешканцям Либохори, почалося з 1772 р.⁵ «Про українські прізвища в сучасному розумінні, — стверджує М. Худаш, — можна говорити (і то умовно), починаючи з 30-х років XIX ст., відколи на всій території були вже запроваджені кодифіковане право та відповідні правила користування особовими назвами» [27, с. 46]. Слушно зауважує П. Чучка щодо головного призначення прізвища, яке «полягає в об'єднанні групи кровноспоріднених осіб, аби в такий спосіб за допомогою цього соціального знака відрізнити та протиставляти один родинний осередок іншому» [28, с. 23].

Правда, у Либохорі терміном *прізвище* практично не користуються. Якщо треба дізнатися в когось прізвище, то ставлять запитання: *Як ти ся пишеш?* або ж: *Як ти ся називаш?* і рідко: *Як твоя фамілія?*

Зараз конкретно про прізвища либохорців. Більшість мешканців с. Либохора мають родинне прізвище місцевого походження, яке носили їхні діди і прадіди, та носіїв якого треба вважати старожилами села: *Геш*, *Глюдз*, *Ільків*, *Кирейто*, *Кобилінець*, *Матійв*, *Мелень*, *Миго*, *Палій*, *Попович*, *Прадід*, *Рибак*, *Ступинець*, *Трухан* та деякі ін. Декілька прізвищ поширилися в селі завдяки вихідцям із навколишніх населених пунктів Сколівщини, як-от: *Бендеш*, *Каплун* (с. Нижня Рожанка), *Калинович*, *Мецевич* (с. Головецько), *Галема* (с. Гребенів), *Гоїнець* (с. Риків), *Корпанець* (с. смт Славське), *Лучинець* (с. Верхня Рожанка), *Матійків* (с. Опірець), *Москаль* (с. Тухля), *Шумський* (с. Лавочне); сусідніх районів: *Міськів* (Стрийський район), *Морохович* (Турківський район), *Романчук* (Самбірський район) та інших регіонів України: *Вегера* (Сумщина), *Глухенький* (Хмельниччина), *Откаленко* (Вінничина).

⁵ https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D1%96_%D0%BF%D1%80%D1%96%D0%B7%D0%B2%D0%B8%D1%89%D0%B0

Слід зауважити, що більшість нових прізвищ поширилася в с. Либохора вже в ХХІ ст., бо в ХХ ст. з'явилися хіба що прізвища *Вегера, Глухенький, Калинович, Каплун, Міськів, Печора*.

Найпоширенішими в селі є прізвища *Кирейто, Матійів, Климович, Рибак, Нагайко, Прадід* та деякі ін., однак, як свідчать матеріали сайту «Українські прізвища», лише чотири прізвища либохірців входять у першу сотню найпоширеніших в Україні: *Кравчук* (21 місце), *Гаврилюк* (27 місце), *Павлюк* (42 місце) та *Попович* (75 місце) [19].

Загалом серед найпоширеніших прізвищ України, які налічують понад десять тисяч носіїв, за даними сайту «Рідні»⁶, значаться такі прізвища либохірців: *Кравчук* (37 095 носіїв), *Гаврилюк* (30 971 носій), *Павлюк* (28 800 носіїв), *Попович* (28 729 носіїв), *Вовк* (23 412 носіїв), *Жук* (21 472 носії), *Король* (19 411 носіїв), *Давиденко* (17 304 носії), *Мироненко* (14 524 носіїв), *Рибак* (12 679 носіїв), *Когут* (11 423 носії), *Романчук* (10 053 носії)⁷.

Серед найменш поширених, які налічують менше ніж півсотні носіїв, за даними цього ж сайту, слід назвати такі прізвища мешканців с. Либохора: *Морохович* (48 носіїв), *Чупринко* (46 носіїв), *Федьович* (45 носіїв), *Ступинець* (43 носії), *Багрінець* (42 носії), *Микусь* (35 носіїв), *Мецевич* (23 носії), *Галема* (21 носій), *Дерибик* (19 носіїв), *Сірська* (18 носіїв), *Кобилінець* (17 носіїв), *Бендеш* (14 носіїв), *Магушинець* (9 носіїв), *Меленьків і Петрош* (по 8 носіїв), *Наруть* (3 носії), *Волосяник* (2 носії) та деякі ін., причому майже всі вони, за винятком *Микусь, Петрош, Чупринко*, найбільше поширені в Галичині, а всі носії прізвища *Магушинець*, що мешкають у м. Києві, Київській та Івано-Франківській областях, є вихідцями з Либохори.

Малочисельними родинами в селі є поки що жителі села, що мають родинні прізвища *Багрінець, Бахур, Вегера, Веклич, Геш, Демків, Іванів, Когут, Малькович, Мецевич, Морохович, Москаль, Нагайко, Откаленко, Павлюк, Палій, Савчин, Ступинець, Трухан* та деякі ін., але для більшості з них характерна тенденція збільшення чисельності.

Одноосібно представлені такі прізвища жителів села: *Борис, Волосяник, Гаврилюк, Голубець, Дерибас, Джусфер, Дорош, Желізо, Жук, Зеленевиц, Каплун, Корпанець, Кравчук, Магушинець, Москаль, Онуфрів, Панасенко, Пелеш, Спалило, Суранович, Чудійович* та ін. (всього понад 60 прізвищ).

⁶ <https://ridni.org/karta/>

⁷ На сайті «Рідні» зафіксовані прізвища мешканців України станом на 2011–2013 рр.

Деякі прізвища, що були нетиповими для либохірців, переважно вихідців з інших населених пунктів Львівщини та інших регіонів України, зараз із різних причин і зовсім зникли з реєстру мешканців села, як наприклад: *Бедзеґа, Богданів, Галема, Глухенький, Гоїнець, Зіневич, Калинович, Корнілов, Король, Матійків, Міськів, Полянчик* та деякі ін.

Ще два зауваження щодо прізвищ мешканців с. Либохора. По-перше, в одній із частин села у свій час проживали в абсолютній більшості родини за прізвищем *Кирейто*, що й дало підстави назвати цю частину села *Кирийта́ми*, але назва *Кирийтй* збереглася й досі, хоч там проживають зараз і родини з іншими прізвищами. По-друге, у «Довіднику власних імен» Ю.Редька зафіксовано лише кожне четверте прізвище, яке носять либохірці: *Безеґа, Веклич, Демків, Ільків, Калинович, Кінаш, Ковалів, Когут, Корпанець, Лесів, Матійв, Микитин, Онуфрів, Палій, Савчин, Тхір, Яблонський* та деякі ін.

Учені не раз звертали увагу на те, що значна частина українських прізвищ утворена від українських варіантів християнських імен, переважно грецького, єврейського і латинського походження [2, с. 3], [20, с. 34–35]. «Основою для творення українських відіменних прізвищ, — зауважує Ю.Редько, — стало понад двісті власних імен» [20, с. 35]. Так само і при творенні прізвищ мешканців с. Либохора домінує відіменний принцип.

Кожне четверте прізвище мешканців села походить від чоловічих імен, що носять либохірці, та їх варіантів: *Андрій — Андрійчак, Богдан — Богданів, Іван — Іваницька, Іванів, Ігнат* (варіант імені *Гнат*) — *Ігнатів, Ілля — Ілюк, Ілько* (варіант імені *Ілля*) — *Ільків, Лесь* (варіант імені *Олесь*) — *Лесів, Лука — Лучинець, Матій* (варіант імені *Матвій*) — *Матійв, Матійків, Мирон — Мироненко, Місьо* (варіант імені *Михайло*) — *Міськів, Петро — Петришинець, Роман — Романишин, Романяк, Романчук, Тимко* (варіант імені *Тимофій*) — *Тимкович, Федь* (варіант імені *Федір*) — *Федьович* та деякі ін.

Понад два десятки прізвищ утворено від імен, які непоширені в селі: *Бенда* (найвірогідніше від пол. чол. імені *Będa*) — *Бендеш, Гаврило — Гаврилюк, Гал* (імовірно від давн. укр. імені з праслов. коренем *Гал*) — *Галема, Гринь* (варіант імені *Григорій*) — *Гринів, Давид — Давиденко, Демко* (варіант імені *Дем'ян*) — *Демків, Кирей* (від гр. імені *Κύριος*⁸) — *Кирейто, Кій* (варіант імені *Кий*) — *Кійко, Клим — Климович,*

⁸ Див. дет.: https://www.google.com/search?q=%D0%BA%D0%B8%D1%80%D0%B5%D0%B9+%D0%B8%D0%BC%D1%8F&ei=_PgLYe2dF8r3qwGK25n4Cg&oq=%D0%BA%D0%B8%D1%80%D0%B5%D0%B9

Кондра (варіант імені *Кіндрат*) — *Кондрацька*, *Корніл* (варіант імені *Корнелій* [23, с. 69]) — *Корнілов*, *Магуш* (імовірно від перс. імені *Магуш*) — *Магушинець*, *Малько* (від слов. імені *Малько*) — *Малькович*, *Мацей* (від пол. чол. імені *Масієй*) — *Мацевич*, *Мецей* (варіант пол. чол. імені *Масієй*) — *Мецевич*, *Микита* — *Микитин*, *Муся* (варіант імені *Мойсей*) — *Мусевич*, *Онуфрій* — *Онуфрів*, *Опанас* (варіант імені *Панас*) — *Опанасюк*, *Павло* — *Павлюк*, *Панас* — *Панасенко*, *Сава* — *Савчин* та деякі ін. Понад десяток прізвищ ідентичні імені: *Баглай* (імовірно від імені тюрк. походження *Баглай*⁹) — *Баглай*, *Борис* — *Боріс*¹⁰, *Макар* — *Макар*, *Геш* (найвірогідніше варіант від півд.-слов. чол. імені *Гешо* < *Георгій*) — *Геш*, *Дорош* (варіанта імені *Дорофій*) — *Дорош*, *Желізко* (давнє слов. ім'я) — *Желізко*, *Кінаш* (варіант імені *Кіндрат*) — *Кінаш*, *Король* (імовірно від давн. слов. імені д.-герм. походження) — *Король*, *Онаць* (демінутив від рум. імені *Опа*) — *Онаць*, *Рошко* (варіант імені *Рожко* як наслідок асимілятивного оглушення цього давн.-слов. імені) — *Рожко* та деякі ін.

Чотири прізвища утворені від жіночих імен: *Зіна*, *Векля*, *Проня* і *Уля* як варіантів імен *Софія*, *Текля*, *Парасковія* і *Уляна*: *Зіневич*, *Веклич*, *Пронюк*, *Улич*.

Серед прізвищ, похідних від імен, є одне двоосновне. Прізвище *Казимирчук* утворене від імені *Казимир* (від слов. слів *kaz* 'нищити, руйнувати' і *mierz* 'відомий, славний' [23, с. 66]).

Понад десять прізвищ похідні від:

- назв дії: *Гоїнець* (від дієслова *гоїти*), *Гребеняк* (від дієслова *гребти*), *Гуляев* (від дієслова *гуляти*), *Корпанець* (від дієслова *корпати* 'старанно, терпеливо займатися чимось, переважно безрезультатно'¹¹), *Мелень* (від дієслова *молоти*), *Меленьків* (від дієслова *молоти*), *Миго* (від дієслова *мигати*), *Мичко* (від дієслова *мичати*¹²), *Морохович* (від дієслова *морити*), *Откаленко* (від діал. дієслова *откалоть*, літ. *відколоти* 'говорити або робити щось несподіване, незвичайне, недоречне і т.ін.'¹³), *Палій* (від дієслова

⁹ Див. дет.: <https://www.analizfamilii.ru/Baglay/proishozhdenie.html>

¹⁰ Відмінність полягає в тому, що в імені *Боріс* наголос падає на другий, а в прізвищі *Борис* на перший склад.

¹¹ Див. дет.: https://www.google.com/search?client=ms-google-coop&cx=012460213764990769819:lytua0lurto&q=%D0%BA%D0%BE%D1%80%D0%BF%D0%B0%D1%82%D0%B8&nfr=1&sa=X&ved=2ahUKEwjeu_nWjOjxAhUjAxAlHdrmA3cQvgUoAXoECSAEQNA&biw=1280&bih=609

¹² До речі, ні один словник української мови не фіксує слово *мичати* 'незрозуміло говорити, видавати нечленороздільні звуки'.

¹³ Див. дет.: <https://services.ulif.org.ua/expl/Entry/index?wordid=12763&page=420>

палити), *Спало* (від дієслова *палити*), *Ступинець* (від дієслова *ступати*), *Трухан* (від дієслова *трухати*, що означає 'повільно бігти'¹⁴), *Цабан* (від дієслова *цабанити* 'грубими словами дорікати когось; сварити, проклинати'¹⁵) та деякі ін.;

• предметів, понять, явищ і т. п.: *Бедзеґа* (від угор. слова *bezzeg* 'бузсумнівно'¹⁶), *Височанська* (від слова *високий*), *Глюдз* (від закарп. апел. *глюдза* 'жмут клоччя'¹⁷), *Гузований* (від угор. слова *huzó* 'тягач'), *Долішня* (від слова *долішня*), *Забродський* (від слова *заброда*), *Нагайко* (від слова *нагай* 'батіг із сплетених ремінців з коротким пужалном'¹⁸), *Пелех* (від слова *пелех*), *Ріжнів* (від діал. слова *ріжний*, літ. *різний*), *Сивак* (від слова *сивий*), *Скуратов* (від діал. слова *скура*, літ. *шкура*), *Суранович* (від с.-пол. апел. *suran* 'невичинена шкіра'¹⁹), *Теліґа* (від слова *теліґа*), *Чудійович* (від слова *чудій*), *Шумський* (від діал. слова *шума*, літ. *піна* 'непрозора пухирчата маса на поверхні рідини'²⁰) та деякі ін.

Далі йдуть прізвища, що походять від назв тваринного світу, птахів і комах: *Вовк*, *Голубець* (від слова *голуб*), *Жук*, *Каплун* (від слова *каплун* 'кастрований півень, якого відгодовують на м'ясо'²¹), *Кобилінець* (від слова *кобила*), *Кобут* (причому у прізвищі наголос падає на перший склад, а в слові *когут* — на другий), *Паук*, *Тхір*, *Цуцей* (від слова *цуц*); а також рослинного світу: *Калинович* (від слова *калина*), *Яблонський* (від пол. слова *jablonka*, укр. *яблуна*), *Яблінський* (від діал. слова *яблінка*, літ. *яблуна*).

Кілька прізвищ похідні від назв професії, за родом занять: *гумен* (варіант від слова *ігумен*) — *Гумен*, *коваль* — *Ковалів*, *кравець* — *Кравчук*, *паюк* (у ст.-укр. мові *паюк* 'лакей, що прислужував за столом'²²) — *Паюк*, *рибák* — *Рибак*²³, *столяр* — *Столярська*, *суч*

¹⁴ Див. дет.: <http://sum.in.ua/s/trjukhaty>

¹⁵ Див. дет.: https://names.neolove.ru/last_names/22/ca/caban

¹⁶ Див. дет.: <https://www.analizfamilii.ru/Bezega/proishozhdenie.html>

¹⁷ Див. дет.: <http://www.history-library.com/index.php?id1=3&category=istoriya-ukraini&author=chuchka-p&book=2005&page=152>

¹⁸ Див. дет.: <https://slovyk.ua/index.php?swrd=%D0%BD%D0%B0%D0%B3%D0%B0%D0%B9>

¹⁹ Див. дет.: <https://ridni.org/karta/%D1%81%D1%83%D1%80%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%87>

²⁰ Див. дет.: <https://slovyk.ua/index.php?swrd=%D0%BF%D1%96%D0%BD%D0%B0>

²¹ Див. дет.: <https://slovyk.ua/index.php?swrd=%D0%BA%D0%B0%D0%BF%D0%BB%D1%83%D0%BD>

²² Див. дет.: <http://forum.slovyk.ua/index.php?showtopic=2828>

²³ Відмінність полягає в тому, що в слові *рибák* наголос падає на другий, а в прізвищі *Рибак* на перший склад.

(імовірно від угор. прізвища *Szucs*, що походить з апел. *szucs* 'кушнір') — *Сучко, шнайдер* (від нім. слова *schneider* 'кравець') — *Шнайдер*; а також від назв:

- частин тіла людини: *голова* — *Головчак, ребро* — *Ребриш, чуприна* — *Чупринко, шавелюра* (варіант від слова *шевелюра*) — *Шавелю*;
- місця в просторі: *Мезецька* (від угор. прикм. *mezei* 'той, що живе в полі, тобто подалі від села'), *Печора* (ймовірно від пол. прізвища *Pieczot*, що утворене від апел. *pieczara* 'печера'), *Полянчич* (від слова *поляна*);
- родинних зв'язків: *попович* 'син попа' — *Попович, прадід* — *Прадід*;
- фізичних і моральних вад людини: *бахур* 'розпусник, залицяльник'²⁴ — *Бахур, глухий* — *Глухенький*;
- колобуру: *Багрінець* (від слова *багрянний*), *Зеленевич* (від слова *зелений*) та деякі ін.

По одному прізвищу утворено від назв:

- танцю: *Вегера* (ймовірно від слова *вегера*, так у давнину називали український швидкий танець²⁵);
- музичного інструмента: *Бандурович* (від слова *бандура*);
- наслідків певних природних процесів: *Волосяник* (від слова *волос* 'ниткоподібний роговий утвір, що росте на шкірі людини і тварини'²⁶);
- етносу: *Москаль* (від слова *москаль* 'росіянин — традиційна назва для вихідця з Московії'²⁷);
- здібностей людини: *Джуфер* (від слова *джуфо* 'хлопець, який добре грає на губах') та деякі ін.

Одне із прізвищ, що походить від імені, є складним за будовою. Так утворене прізвище *Казимирчук*: *Каз-и-мир* + суфікс *-чук*.

Зрозуміло, що більшість мешканців с. Либохори, за даними сайту «Рідні», мають прізвища, які є найпоширенішими в Галичині: *Багрінець, Бандурович, Безеґа, Бендеш, Богданів, Борис, Волосяник, Галема, Геш, Глюдз, Гоїнець, Головчак, Демків, Ільків, Калинович, Каплун, Кирейто, Кінаш, Климович, Кобилінець, Когут, Лесів, Матійє, Матійків, Мелень, Мецевич, Муго, Микитин, Міськів, Морохович, Нагайко, Онуфрієв, Павлюк, Полянчич, Прадід, Савчин, Спаллио, Ступинець, Тхір, Цабан, Яблінський* та деякі ін.

²⁴ Див. дет.: <https://services.ulif.org.ua/expl/Entry/index?wordid=2837&page=120>

²⁵ Див. дет.: <https://arc.familyspace.ru/catalog/Vegera>

²⁶ Див. дет.: <https://slovnuk.ua/index.php?sword=%D0%B2%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D1%81>

²⁷ У слові *москаль* наголос падає на другий склад, у прізвищі ж *Москаль* — на перший.

Водночас кожне третє прізвище либохірців не є типовим для Галичини і більшість носіїв цього прізвища проживає в інших регіонах України, як-от: *Бахур*, *Бендеш*, *Веклич*, *Вовк*, *Гоїнець*, *Голубець*, *Давиденко*, *Желізко*, *Забродський*, *Зіневич*, *Іваницька*, *Ілюк*, *Кондрацька*, *Магушинець*, *Морохович*, *Мусевич*, *Опанасюк*, *Петрош*, *Рибак*, *Романчук*, *Трухан* (усі Придніпров'я), *Вегера*, *Гаврилюк*, *Ігнатів*, *Жук*, *Кравчук*, *Палій*, *Шнадер*, *Яблонський* (усі Волинь), *Гумен*, *Король*, *Корпанець*, *Лучинець*, *Макар*, *Печора*, *Петришинець*, *Попович*, *Ребриш*, *Рошко*, *Тимкович* (усі Закарпаття), *Глухенький*, *Микусь*, *Откаленко*, *Паюк* (усі Поділля), *Баглай*, *Малькович*, *Шумський* (усі Сіверщина), *Корнілов* (Запоріжжя), *Дорош*, *Каплун*, *Кійко*, *Мироненко* (усі Слобожанщина), *Казимирчук*, *Ковалів*, *Мезецька* (усі Причорномор'я), *Москаль* (Буковина), *Гузований* (Луганщина), *Гуляєв*, *Панасенко*, *Сивак*, *Теліга*, *Чупринко* (Таврія), *Скуратов* (Донщина) та деякі ін.

Треба сказати, що прізвища вихідців із Либохори сьогодні відомі не лише за межами району, області, але й за межами держави: в Білорусі (*Бандурович*), Італії (*Геш*), Росії (*Прадід*), США (*Прадід*, *Рибак*) та деякі ін.

Основним способом творення прізвищ либохірців є суфіксальний. До найпоширеніших належать прізвища, утворені за допомогою суфіксів:

- *-ович*, *-евич*: *бандур-а* — *Бандур-ович*, *калин-а* — *Калино-ович*, *Клим* — *Клим-ович*, *Мальк-о* — *Мальк-ович* (від імені *Малько*), *пін* — *Попович*, *суран* — *Суран-ович* (від слова *сиган* 'невичинена шкіра'), *Тимк-о* — *Тимк-ович*, *Фед-я* — *Федь-ович*, *чудій* — *Чудій-ович*; *зелен-ий* — *Зелен-евич*, *Зін-а* (варіант від імені *Зіновія*) — *Зін-евич*, *Мац-ей* — *Мац-евич*, *Мец-ей* (варіант від імені *Мацей*) — *Мец-евич*, *Мус-я* (варіант від імені *Мусій*) — *Мус-евич* та деякі ін.;

- *-ів(-їв)*: *Богдан* — *Богдан-ів*, *Гринь* — *Грин-ів*, *Демко* — *Демк-ів*, *Іван* — *Іван-ів*, *Ігнат* — *Ігнат-ів*, *Ільк-о* — *Ільк-ів*, *коваль* — *Ковал-ів*, *Лесь* — *Лес-ів*, *Онуф-р-ій* — *Онуфр-ів*, *ріжн-н-ий* (від слова *різний*) — *Ріжнів*; *Мат-ій* — *Маті-їв* та деякі ін.;

- *-ук(-юк)*, *-чук*: *пай* — *Па[й+у]к*, *Гаврил-о* — *Гаврил-юк*, *Ілл-я* — *Іл-юк*, *Опанас* — *Опанас-юк*, *Павл-о* — *Павл-юк*, *Прон-я* — *Прон-юк*; *крав-ець* — *Крав-чук*, *Роман* — *Роман-чук*, *шавел-юр-а* (варіант від слова *шевелюра*) — *Шавел-юк* та деякі ін.;

- *-ськ-*, *-цьк-*: *заброд-а* — *Заброд-ськ-ий*, *столяр* — *Столяр-ськ-а*, *шум-а* — *Шум-ськ-ий* (від діал. слова *шума*, літ. *піна*), *яблін-к-а* — *Яблін-ськ-ий*, *яблон-я* — *Яблон-ськ-ий* (від пол. слова *jabłonka*); *Кондрат* — *Кондра-цьк-а* та деякі ін.;

- *-ак(-як), -чак*: *сив-ий* — *Сив-ак*, *Роман* — *Роман-як*; *Андрій* — *Андрій-чак*, *голов-а* — *Голов-чак* та деякі ін.;

- *-енк-*: *Давид* — *Давид-енк-о*, *Мирон* — *Мирон-енк-о*, *откал-о-ти* — *Откал-енк-о* (від діал. слова *откалоти*), *Панас* — *Панас-енк-о* та деякі ін.;

- *-к-*: *Кій* (варіант імені *Кий*) — *Кій-к-о*, *мич-а-ти* — *Мич-к-о*, *нагай* — *Нагай-к-о*, *чуприн-а* — *Чуприн-к-о*, *Рош-к-о* (варіант імені *Рошко*) — *Рошко* та деякі ін.;

- *-ин, -чин*: *Микит-а* — *Микит-ин*; *Сав-а* — *Сав-чин* та деякі ін.;

- *-ич*: *Векл-я* (варіант імені *Текля*) — *Векл-ич*; *Уля* — *Ул-ич* та деякі ін.

По одному прізвищу утворено з суфіксами:

- *-ан*: *трух-а-ти* — *Трух-ан*;

- *-ем-*: *Гал* — *Гал-ем-а* (від імені *Гал*);

- *-ен*: *мол-о-ти* — *Мел-ень*;

- *-еньк-*: *глух-ий* — *Глух-еньк-ий*;

- *-ер*: *джуф-о* — *Джуф-ер* (від слова *джуфо* 'хлопець, який добре грає на губах');

- *-ець*: *Голуб* — *Голуб-ець*;

- *-ецьк-*: *мез-ей* — *Мез-ецьк-а* (від угор. прикм. *mezei* 'той, що живе в полі, тобто подалі від села');

- *-еш*: *Бенд-а* — *Бенд-еш* (від пол. чол. імені *Będq*);

- *-ев*: *гуля-ти* — *Гуля-ев*;

- *-ицьк-*: *Іван* — *Іван-ицьк-а*;

- *-иш*: *ребр-о* — *Ребр-иш*;

- *-ишин*: *Роман* — *Роман-ишин*;

- *-ован-*: *гуз-о* — *Гуз-ован-ий* (від угор. слова *huzó* 'тягач');

- *-ош*: *Петр-о* — *Петр-ош*;

- *-т-*: *Кирей* — *Кирей-т-о* (від імені *Кирей*) (усього 16 прізвищ).

Безафіксімним способом утворені прізвища: *баглай* — *Баглай*, *бахур* — *Бахур*, *Борис* — *Бóрис*, *везера* — *Везера*, *вовк* — *Вовк*, *Геш* — *Геш*, *Глюдз* — *Глюдз*, *гумен* — *Гумен* (від слова *ігумен*), *долішня* — *Долішня*, *Дорош* — *Дорош*, *Желізко* — *Желізко*, *жук* — *Жук*, *каплун* — *Каплун*, *Кінаш* — *Кінаш*, *когút* — *Кóгут*, *Король* — *Король*, *Макар* — *Макар*, *москаль* — *Мóскаль*, *Онаць* — *Онаць* (демінутив від рум. імені *Опа*), *паук* — *Паук*, *пелех* — *Пелех*, *печора* (варіант слова *печера*) — *Печора*, *прадід* — *Прадід*, *рибáк* — *Рібак*, *теліга* — *Теліга*, *тхір* — *Тхір*, *шнайдер* 'кравець' — *Шнайдер*.

Понад двадцять прізвищ утворені за допомогою двох суфіксів, як наприклад: *багр-ян-ий* — *Багр-ін-ець*, *висок-ий* — *Височ-ан-ськ-а*,

волос — Волос-ян-ик, гої-ти — Гої-н-ець, греб-ти — Греб-ен-як, кобил-а — Кобил-ін-ець, Корн-ій — Корн-іл-ов; Корпанець — Корпа-н-ець, Лук-а — Луч-ин-ець, Магуш — Магуш-ин-ець, Матій — Матій-к-ів, Місьо — Місь-к-ів, мол-о-ти — Мел-еньк-ів, мор-и-ти — Мор-ох-ович, Петр-о — Петр-ишин-ець, полян-а — Полян-ч-ич, скура (діал. від літ. шкура) — Скура-т-ов, ступ-и-ти — Ступ-ин-ець.

Шість прізвищ утворені способом додавання до кореня закінчення: бедзел' — Бедзел'-а, миг-а-ти — Миг-о, пал-и-ти — Пал-ій, плеч-е — Плеч-ій, цабан-и-ти — Цабан, цуц — Цуцей.

Одне прізвище утворене відкиданням від інфінітива дієслова минулого часу суфікса -ти і додаванням суфікса -л- і закінчення -о: с-пали-ти — С-пали-л-о.

Два прізвища утворені способом складання основ двох слів, у другому випадку ще з додаванням суфікса -чук: дер-ти + бик — Дер-и-бик, Каз-и-мир²⁸ — Каз-и-мир-чук.

Висновки та перспективи подальших наукових розвідок.

Висловлені вище міркування дають підстави зробити такі висновки.

1. Українське мовознавство має добрі здобутки на теренах вивчення різноманітних аспектів антропонімів як у всеукраїнському масштабі загалом, так і конкретних регіонів зокрема, а також їх лексикографічного опрацювання.
2. Більше половини мешканців с.Либохора є носіями прізвищ, похідних від власних чоловічих і жіночих імен, особливо непоширених серед місцевого населення. Далі йдуть прізвища, утворені від назв дії, тваринного та рослинного світу. Поодинокі випадки походження прізвищ либохірців від назв професій, кольору, музичного інструмента, фізичних і моральних вад людини тощо.
3. Абсолютна більшість прізвищ мешканців села утворені суфіксальним способом, як правило, за допомогою суфіксів -ович, -евич; -ів(-їв); -ук(-юк), -чук; -ськ, -цьк.
4. Потребують комплексного вивчення прізвища населених пунктів інших регіонів України, у т. ч. в порівняльному аспекті.
5. Варто було б комплексно дослідити і прізвиська мешканців с.Либохора та, власне, населених пунктів й інших регіонів України.

²⁸ Від слов. *kaz* 'нищити, руйнувати' і *mierz* 'відомий, славний' [23, с. 66].

Умовні скорочення

апел. — апелятив
гр. — грецьке
д. — давнє
д.-герм. — давньогерманське
див. дет. — дивись детальніше
діал. — діалектне
жін. — жіноче
закарп. — закарпатське
і т. п. — і тому подібне
ін. — інші
літ. — літературне
м. — місто
перс. — персидське
півд.-слов. — південнослов'янське
пол. — польське
праслов. — праслов'янське
прикм. — прикметник
рум. — румунське
с. — село
с.-пол. — ставропольське
скор. — скорочене
слов. — слов'янське
сmt — селище міського типу
тюрк. — тюркське
у т. ч. — у тому числі
угор. — угорське
укр. — українське
чол. — чоловіче

Література

1. Антропонімікон села Бурімки Ічнянського району Чернігівської області. URL: <https://ff.udpu.edu.ua/wp-content/uploads/21.-Moje-selo-kraplynochka-na-karti-1.pdf> (дата звернення: 19.07.2021).
2. Варченко І. До основ наукового вивчення сучасних українських прізвищ. *Редько Ю. К. Довідник українських прізвищ*. Київ : Радянська школа, 1968. С. 3–29.

3. Горпинич В. О. Вся Гуляйпільщина в іменах та прізвищах. Дніпропетровськ : ДНУ, 2007. 384 с.
4. Горпинич В. О. Прізвища степової України: Словник. Дніпропетровськ : ДНУ, 2000. 408 с.
5. Горпинич В. О., Бабій Ю. Б. Прізвища Середньої Наддніпрянщини: Словник. Дніпропетровськ : Пороги, 2004. 141 с.
6. Горпинич В. О., Корнієнко А. І. Антропонімія Дніпровського Припоріжжя і суміжних регіонів України: Словник. Дніпропетровськ : Пороги, 2012. 237 с.
7. Горпинич В. О., Корнієнко А. І. Прізвища Дніпровського Припоріжжя: Словник. Дніпропетровськ : Пороги, 2003. 272 с.
8. Горпинич В. О., Тимченко Т. В. Прізвища Правобережного Степу: Словник. Дніпропетровськ : Пороги, 2005.
9. Горпинич В. Основні принципи дослідження сучасних прізвищ України. *Українська мова*. 2009. № 4. С. 18–27.
10. Демченко В. М., Лопушинський І. П. Українські прізвища : Словник-довідник. Харків : Основа, 2016. 144 с.
11. Зосимов А. Словник українських прізвищ: у 2-х т. Харків : Золоті сторінки, 2015. Т. 1 : А–Л. 580 с.; Т. 2 : М–Я. 604 с.
12. Корнієнко І. А. Матеріали до словника антропонімів Північного Причорномор'я (м. Очаків, с. Куцуруб, с. Чорноморка). Миколаїв : Гліон, 2017. 320 с.
13. Кравченко Л. О. Прізвища Лубенщини. Київ: Факт, 2004. 198 с.
14. Масенко Л. Т. Українські імена і прізвища. Київ : Наукова думка, 1990. 48 с.
15. Новикова Ю. М. Практичний словозмінно-орфографічний словник прізвищ Центральної та Східної Донеччини. Донецьк: Вебер, 2007. 996 с.
16. Поповський А. Дециця про українські прізвища : Монографія. Дніпро : Ліра, 2020. 300 с.
17. Популярні прізвища та імена України : Популярність імен : Пояснення. URL: <https://sites.google.com/site/uaname/popularnist-imen/home> (дата звернення: 19.07.2021).
18. Популярні прізвища та імена України : Популярність імен. URL: <https://sites.google.com/site/uaname/popularnist-imen> (дата звернення: 19.07.2021).

19. Популярні прізвища та імена України : Популярність прізвищ : Місія 1–10000. URL: <https://sites.google.com/site/uaname/popularnist-prizvis/misca-1---10000> (дата звернення: 19.07.2021).
20. Редько Ю. К. Довідник українських прізвищ. Київ : Радянська школа, 1968. 257 с.
21. Редько Ю. К. Сучасні українські прізвища. Київ : Наукова думка, 1966. 216 с.
22. Рідні. URL: <https://ridni.org/> (дата звернення: 19.07.2021).
23. Скрипник Л. Г., Дзятківська Н. П. Власні імена людей : Словник-довідник. 3-є вид., виправл. Київ : Наукова думка, 2005. 334 с.
24. Словарь української мови : в 4-х тт. / За ред. Б. Грінченка. URL: http://ukrlit.org/slovnnyk/hrinchenko_slovar_ukrainskoi_movy (дата звернення: 19.07.2021).
25. Українські прізвища. URL: https://www.wikiwand.com/uk/%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D1%96_%D0%BF%D1%80%D1%96%D0%B7%D0%B2%D0%B8%D1%89%D0%B0 (дата звернення: 19.07.2021).
26. Худаш М. Л. З історії української антропонімії. Київ : Наукова думка, 1977. 235 с.
27. Худаш М. Л. З історії формування і становлення українських прізвищ. *Мовознавство*. 1969. № 2. С. 37–46.
28. Чучка П. Глобальні, національні та регіональні ознаки прізвищ українців. *Дивослово*. 2003. № 10. С. 23–25.

References

1. Antroponikon sela Burimky Ichnyans'koho rayonu Chernihivs'koyi oblasti. URL: <https://ff.udpu.edu.ua/wp-content/uploads/21.-Moje-selo-kraplynochka-na-karti-1.pdf> (data zvernennya: 19.07.2021).
2. Varchenko I. Do osnov naukovocho vyvchennya suchasnykh ukrayins'kykh prizvyshch. *Red'ko YU. K. Dovidnyk ukrayins'kykh prizvyshch*. Kyiv : Radyans'ka shkola, 1968. S. 3–29.
3. Horpynych V. O. Prizvyshcha stepovoyi Ukrayiny: Slovyk. Dnipropetrovs'k : DNU, 2000. 408 s.
4. Horpynych V. O. Vsyia Hulyaypil'shchyna v imenakh ta prizvyshchakh. Dnipropetrovs'k : DNU, 2007. 384 s.

5. Horpynych V.O., Babi YU.B. Prizvyshcha Seredn'oyi Naddnipryanshchyny: Slovnyk. Dnipropetrovs'k : Porohy, 2004. 141 s.
6. Horpynych V.O., Korniyenko A.I. Antroponimiya Dniprovs'koho Pryporizhzhya i sumizhnykh rehioniv Ukrainy: Slovnyk. Dnipropetrovs'k : Porohy, 2012. 237 s.
7. Horpynych V.O., Korniyenko A.I. Prizvyshcha Dniprovs'koho Pryporizhzhya: Slovnyk. Dnipropetrovs'k : Porohy, 2003. 272 s.
8. Horpynych V.O., Tymchenko T.V. Prizvyshcha Pravoberezhnoho Stepu: Slovnyk. Dnipropetrovs'k : Porohy, 2005.
9. Horpynych V. Osnovni pryntsypy doslidzhennya suchasnykh prizvyshch Ukrainy. *Ukrayins'ka mova*. 2009. № 4. S. 18–27.
10. Demchenko V.M., Lopushyns'kyi I.P. Ukrainys'ki prizvyshcha : Slovnyk-dovidnyk. Kharkiv : Osnova, 2016. 144 s.
11. Zosymov A. Slovnyk ukraiyins'kykh prizvyshch: u 2-kh t. Kharkiv : Zoloti storinky, 2015. T. 1 : A–L. 580 s.; T. 2 : M–YA. 604 s.
12. Korniyenko I.A. Materialy do slovnyka antroponimiv Pivnichnoho Prychornomor'ya (m. Ochakiv, s. Kutsurub, s. Chornomorka). Mykolayiv : Ilion, 2017. 320 s.
13. Kravchenko L.O. Prizvyshcha Lubenshchyny. Kyiv: Fakt, 2004. 198 s.
14. Masenko L.T. Ukrainys'ki imena i prizvyshcha. Kyiv : Naukova dumka, 1990. 48 s.
15. Novykova YU.M. Praktychnyy slovozmynno-orfohrafichnyy slovnyk prizvyshch Tsentral'noyi ta Skhidnoyi Donechchyny. Donetsk: Veber, 2007. 996 s.
16. Popovs'kyi A. Deshchytsya pro ukraiyins'ki prizvyshcha : Monohrafiya. Dnipro : Lira, 2020. 300 s.
17. Populyarni prizvyshcha ta imena Ukrainy : Populyarnist' imen : Poyasnennya. URL: <https://sites.google.com/site/uaname/popularnist-imen/home> (data zvernennya: 19.07.2021).
18. Populyarni prizvyshcha ta imena Ukrainy : Populyarnist' imen. URL: <https://sites.google.com/site/uaname/popularnist-imen> (data zvernennya: 19.07.2021).
19. Populyarni prizvyshcha ta imena Ukrainy : Populyarnist' prizvyshch : Mistsya 1–10000. URL: <https://sites.google.com/site/uaname/popularnist-prizvis/misca-1---10000> (data zvernennya: 19.07.2021).

20. Red'ko YU. K. Dovidnyk ukrayins'kykh prizvyshch. Kyiv : Radyans'ka shkola, 1968. 257 s.
21. Red'ko YU. K. Suchasni ukrayins'ki prizvyshcha. Kyiv : Naukova dumka, 1966. 216 s.
22. Ridni. URL: <https://ridni.org/> (data zvernennya: 19.07.2021).
23. Skrypnyk L. H., Dzyatkivs'ka N. P. Vlasni imena lyudey : Slovnyk-dovidnyk. 3-ye vyd., vypravl. Kyiv : Naukova dumka, 2005. 334 s.
24. Slovnyk ukrayins'koyi movy: v 4-kh tt. / Za red. B. Hrinchenka. URL: http://ukrlit.org/slovnyk/hrinchenko_slovar_ukrainskoi_movy (data zvernennya: 19.07.2021).
25. Ukrayins'ki prizvyshcha. URL: https://www.wikiwand.com/uk/%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D1%96_%D0%BF%D1%80%D1%96%D0%B7%D0%B2%D0%B8%D1%89%D0%B0 (data zvernennya: 19.07.2021).
26. Khudash M. L. Z istoriyi ukrayins'koyi antroponimiyi. Kyiv : Naukova dumka, 1977. 235 s.
27. Khudash M. L. Z istoriyi formuvannya i stanovlennya ukrayins'kykh prizvyshch. *Movoznavstvo*. 1969. № 2. S. 37–46.
28. Chuchka P. Hlobal'ni, natsional'ni ta rehional'ni oznaky prizvyshch ukrayintsiv. *Dyvoslovo*. 2003. № 10. S. 23–25.

Стаття надійшла до редакції 20.09.2021 р.

Прийнята до друку 18.10.2021 р.

Прадід Юрій

доктор філологічних наук, професор
Сімферополь, Україна

Pradid Yurii

Doctor of Philological Sciences, Professor
Simferopol, Ukraine

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5842-9227>

e-mail: pradid1@rambler.ru